

КОМПОЗИЦІЯ ВИДАННЯ. Частина 1.

ДИЗАЙН ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В4 Образотворче мистецтво та реставрація
Освітня програма	Образотворче мистецтво
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній та весняний семестр
Обсяг дисципліни	8 кредити ЕКТС/ 240 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен
Розклад занять	http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Заслужений діяч мистецтв України, старший викладач Олег Васильович Петренко-Заневський, o.zanevsky@kpi.ua Практичні: Заслужений діяч мистецтв України, старший викладач Олег Васильович Петренко-Заневський, o.zanevsky@kpi.ua

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Поза всяким сумнівом, композиція видання є вельми заважним мистецтвом, адже осьде найширший сплав форм графічного дизайну. Й ілюстрація не є лишень малюнком, але одним із складових елементів загальної композиції видання, нехай навіть домінуючим й найвеличним, як от власне, у дитячій літературі. Дизайн книги є певною оркестрою, де кожна майстерія грає свою поважну роль і тим складає цільну виразну композицію видання.

Режисура порядку розгортів книжкових суголосна із розкладовою динамікою кадрів у фільмуванні; побудова обкладинки — правила виразного плакату, афіши; ілюстрація — графічна станкова композиція, яка адаптована і вплетена у середовище книги. Ож величність книги, ож синтеза мистецтв!

Всі приваби книжкові сяно виблискують у виданнях для дітей. От, де нам простір безмежний для вияву мистецького. Але ж і непроста це справа! Уперед сягаємо зручності форматової, гарнітуру шрифтову обираємо — прагнемо ясности і легкості читання, згоджаємо драматургію ритмову книги. І складна-складнісінька сторона певна — то вимріяно створити образи виразисні й зворушливі.

Мета опанування дисципліни — бачення книги твором монолітним, розуміння емоційної складової у сприйманні твору, вимовне трактування характерів.

Предметом навчальної дисципліни є твори з історії образотворчого мистецтва, виразні зразки сучасного мистецтва книги.

Компетентності: бачення книжки цільним твором, розуміння ритму та балансу книжкових складників, здатність втілювати ідейний задум у режисурі книги, відчуття взаємодії стилю й стилізації ілюстративного ряду.

Програмні результати навчання:

- вміння добору та аналізу наробку історичного;
- розуміння сучасних тенденцій мистецтва книги;
- бачення композиції складової та загальної;
- відчуття взаємодії формату, акцентів, композиційної драматургії та емоційного чину;
- воля до особової мови мистецької, до виразності пластичної;
- вміння комплексної реалізації від задуму, чрез макет принципів і ген під додрукову підготову.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна викладається в 1-му семестрі 1-го курсу навчання освітньої програми 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Для опанування дисципліни потрібні базові навички фахової освіти та знання з історії світового мистецтва на рівні шкільної програми. Курс не залежить від інших навчальних дисциплін в структурно-логічній схемі освітньої програми.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Огляд мистецтва книжкового в історичному змісті

Тема 1.1. Переднє слово. Взаємочин функції та мистецтва книги.

Тема 1.2. Глиняні тафлі Вавилону, книжки на шкірі, на камені. Папірус, сувої Єгипту.

Тема 1.3. Папір, скрипторії. Манускрипти доби готичної.

Тема 1.4. Першодрук Гутенберга.

Розділ 2. Складові книги, технологія виробу.

Тема 2.1. Кодекс. Палятурка, книжковий блок, розгортки сторінок.

Тема 2.2. Зшивані та склеєні зошити.

Розділ 3. Оригінал-макет книги.

Тема 3.1. Adobe Photoshop, реманент.

Тема 3.2. Формат дообрізовий. Обсяг.

Тема 3.3. Принциповий макет, пас наборовий.

Тема 3.4. Добір ґарнітури, накреслення.

Розділ 4. Ряд ілюстративний.

Тема 4.1. Нюанси композиційні сторінкової та пасової ілюстрації.

Тема 4.2. Обіркові ілюстрації, заставки.

Тема 4.3. Розгортова ілюстрація. Пильність фальцу.

Розділ 5. Важність виразного ілюстративного ряду. Орієнтири оповідальності.

Тема 5.1. Сюжет та стильове рішення.

Тема 5.2. Режисура ілюстративного ряду. Динаміка розвитку.

Розділ 6. Мистецтво книги — сплав розмаїтих видів та жанрів мистецтва.

Тема 6.1. Суцільність верстання й ілюстративного ряду.

Тема 6.2. Авторська книжка від заспіву до кадансу.

Розділ 7. Обкладинка — ослона та приваба.

Тема 7.1. Обкладинка на захисті кодексу.

Тема 7.2. Оправа — палятурка для конкретного примірника.

Тема 7.3. Суперобкладинка, футляр, шабатура.

Розділ 8. Обкладинка в книжках для дітей.

Тема 8.1. Осібний дизайн. Манір плакатовий.

Тема 8.2. Сюжет та інтрига.

Тема 8.3. Образна принада.

Розділ 9. Додрукова підготовка.

Тема 9.1. Взаємодія з друкарем, технічні вимоги.

Тема 9.2. Друкарські позначки та мітки. Випуск, обріз.

Тема 9.3. Стиль id pdf. Вимоги простору кольорового. Експортування.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Fiona Raven і Glenna Collett, "Book Design Made Simple", New York: Allworth Press, 2012, 192 pages,
2. Simon Goode і Ira Yonemura, "Making Books: A Guide to Creating Hand-Crafted Books", London: Black Dog Publishing, 2014, 176 pages,
3. Cindy Wunsch, "Books as Art: A Collection of Book Arts, Crafts & Bookbinding Projects", New York, Lark Crafts, 2008, 144 pages,
4. Jan Tschichold, "The Form of the Book: Essays on the Morality of Good Design", London, Hyphen Press, 1991, 150 pages,
5. Keith Houston, "The Book", London, W. W. Norton & Company, 2016, 352 pages,
6. Philip Smith, "The Anatomy of the Book", London, Studio Vista, 1962, 168 pages.

Додаткова література

1. Peter Mendelsund, "Cover", New York, Penguin Press, 2014, 304 pages,
2. Ned Drew і Paul Sternberger, "By Its Cover: Modern American Book Cover Design", New York, Princeton Architectural Press, 2005, 256 pages,
3. Andrew Haslam, "Book Design", London, Laurence King Publishing, 2008, 208 pages,
4. Peter Mendelsund і David J. Alworth, "The Look of the Book: Jackets, Covers, and Art at the Edges of Literature", New York, Penguin Random House, 2021, 224 pages,
5. Francine Prose, "The Book as a Work of Art", New York, HarperCollins, 2006, 128 pages,
6. Roderick Cave і Sara Ayad, "The History of the Book in 100 Books: The Complete Story, From Egypt to E-Book", London, Thames & Hudson, 2019, 368 pages,
7. Timothy Samara, "Making and Breaking the Grid: A Graphic Design Layout Workshop", Beverly, Rockport Publishers, 2005, 160 pages,
8. Richard Minsky, "The Art of American Book Covers: 1875-1930", New York, The Grolier Club, 2012, 224 pages,
9. Kathy Abbott, "Bookbinding: A Step-by-Step Guide", New York, Sterling Publishing, 2012, 144 pages.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

ЛЕКЦІЯ 1. Тема: Огляд мистецтва книжкового в історичному змісті.

Перелік основних питань:

1. Переднє слово. Взаємочин інформації та естетики, функції та мистецтва.
2. Огляд історичного розвитку книжкових форм. Глиняні тафлі Вавилону, книжки на шкірі, на камені.
3. Папірус, сувої Єгипту.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію, дослідити та проаналізувати з відкритих достовірних джерел.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 2. Тема: Манускрипти доби готичної.

Перелік основних питань:

1. Скрипторії. Рукописні паперові кодекси.
2. Книжковий декор, декоровий ініціал. Сюжетна лінія ілюстративного ряду.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію, дослідити та проаналізувати з відкритих достовірних джерел.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 3. Тема: Першодруки Гутенберга.

Перелік основних питань:

1. Тотожність манускриптам.
2. Першодруки, інкунабули.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію, дослідити та проаналізувати з відкритих достовірних джерел.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 4. Тема: Книжка та її складові.

Перелік основних питань:

1. Архітектоніка книги. Кодекс.
2. Палятурка, суперобкладинка, книжковий блок, розгортки сторінок.
3. Книжкова акциденція.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 5. Тема: Технологічні аспекти виробництва.

Перелік основних питань:

1. Зшивані та склеєні зошити.
2. Матове та глянцеве лакування обкладинки. Тиснення.
3. Способи захисту оправи. Футляр, шабатура.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 6. Тема: Оригінал-макет книги. Верстання програмове.

Перелік основних питань:

1. Id adobe, QuarkXPress та їх аналоги.
2. Реманент Id adobe.
3. Смуга робочих покажчиків й вікна функційні.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 7. Тема: Модулева побудова.

Перелік основних питань:

1. Верстання програмове. Проектова ґаба.
2. Збалансований принциповий макет.
3. Поле, пас наборовий.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 8. Тема: Стили наборові в Id adobe.

Перелік основних питань:

1. Базова проектова ґаба в А-майстері.

2. Добір ґарнітури шрифтової. Планове накреслення.

3. Стель параґрафу та характеру.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 9. Тема: Ілюстративний ряд та його важність.

Перелік основних питань:

1. Домінація ілюстративного ряду в дитячій літературі.

2. Режисура ілюстративного ряду. Динаміка розвитку.

3. Метода фразування в побудові ілюстративного ряду.

4. Метода артикуляції в побудові ілюстративного ряду.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 10. Тема: Виразність ілюстративного ряду.

Перелік основних питань:

1. Сюжетна ілюстрація. Нюанси композиції у книзі.

2. Сюжет та стильове рішення.

3. Образний чин сюжетної ілюстрації.

4. Пошук особової мистецької мови.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 11. Тема: Ілюстрації-домінанти.

Перелік основних питань:

1. Властивості сторінкової та пасової ілюстрації.

2. Взаємочин обсягу книги та типу ілюстрації

3. Нюанси розгорткової ілюстрації, пильність фальцу.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 12. Тема: Оздобні ілюстрації.

Перелік основних питань:

1. Окрашальність обіркової ілюстрації.

2. Заставиця середова, маргіналева та закінцева.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 13. Тема: Книжкова акциденція.

Перелік основних питань:

1. Заставиця авантитүлова.

2. Титулові розгортки. Фронтиспис та заставиця титулова.

3. Сторінки вихідних відомостей та випускових даних.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 14. Тема: Злагожене звучання ілюстративного ряду.

Перелік основних питань:

1. Ілюстровані форзац та нарзац у загальному змісті ілюстративного ряду.

2. Суцільність ілюстративного ряду.

3. Книжка для дітей — авторська книжка від заспіву до кадансу.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google)

ЛЕКЦІЯ 15. Тема: Обкладинка — ослона та приваба.

Перелік основних питань:

1. Обкладинка на захисті кодексу.
2. Виняткова роля обкладинки.
3. Виразність, емоційна референція.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 16. Тема: Обкладинка в книжках для дітей.

Перелік основних питань:

1. Осібний дизайн. Балянс маніру плакатового й ілюстративного.
2. Акорди сюжетові.
3. Сценарій інтриги й запрошення. Образна принада.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 17. Тема: Співдія художника, видавця та друкара.

Перелік основних питань:

1. Розподіл функцій та координація дій.
 2. Значення коректних і вичерпних технічних вимог.
- Завдання на самостійну роботу:* засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

ЛЕКЦІЯ 18. Тема: Додрукова підготовка.

Перелік основних питань:

1. Налаштування профілю друку.
2. Друкарські позначки та мітки. Випуск та обріз.
3. Стель id pdf. Вимоги простору кольорового.
4. Еспортування.

Завдання на самостійну роботу: засвоїти надану інформацію.

Дидактичні засоби:

Лекція у джи-клясі за темою (classroom google).

Практичні заняття

Практичні заняття мають на меті спомагати засвоєнню матеріалу, що викладено, й міцному розумінні змісту дисципліни; розвинути бачення архітектоніки книжки; будувати акциденцію книжкову; розуміти нюанси ілюстративного ряду; бачити і осягнути різність типів ілюстрації; вправляти у програмах верстальних; впевнено крокувати шляхом творчим від задуму ідейного до втілення наочного.

№ з/п	Назва теми практичного заняття (посилання на інформаційні джерела)
1	Тема 1. Реманент Id adobe. Розроба принципового макету.
2	Тема 2. Розроба принципового макету. https://classroom.google.com/c/NjIwOTI5ODkxODYz/a/NjIxMTExMDM4NDU0/details
3	Тема 3. Шкіци ілюстративного ряду. https://classroom.google.com/c/NjIwOTI5ODkxODYz/a/NjIxMTExMDM4NDU0/details

№ з/п	Назва теми практичного заняття (посилання на інформаційні джерела)
4	Тема 4. Шкіци книжкової акциденції. https://classroom.google.com/c/NjlwOTI5ODkxODYz/a/NjlxMTExMDM4NDU0/details
5	Тема 5. Шкіци обкладинки. https://classroom.google.com/c/NjlwOTI5ODkxODYz/a/NjlxMTExMDM4NDU0/details

№ з/п	Назва теми практичного заняття (посилання на інформаційні джерела)
6	Екзамен. Фінальне семестрове оцінювальне завдання. Книжка для дітей. Василь Королів-Старий. «Нечиста сила» (вільний добір однієї казки) https://docs.google.com/document/d/1XAY4D7rjhBL8bL0n8bj1jPPBIHhDzTqT/edit?usp=sharing&oid=114209314271540336740&rtpof=true&sd=true Додрукова підготовка: оригінал-макет, авторська ілюстрація. Формат: 210 X 230 mm (після обрізу). Техніка виконання: колір, диджитальна або ж оригінальна (скан), 300 dpi. Обсяг загальний: обкладинка (перша & четверта сторінки, корінець, відстави), форзац та нарзац, 32 сторінки блоку. Обсяг для осіннього семестру: • перший розгорт: ліва сторінка — заставиця горішня & ініціалова; права сторінка — текст & напівсторінкова (долішня) • другий розгорт: ліва сторінка — текст; права сторінка — сторінкова • третій розгорт ілюстрований • четвертий розгорт: ліва сторінка — текст & напівсторінкова (горішня); права сторінка — текст & заставиця закінцева Обсяг для весняного семестру: • обкладинка (перша & четверта сторінки, корінець, відстави) • форзац та нарзац • авантитул • титуловий розгорт службовий (ліва сторінка — вихідні відомості видання; права сторінка — перший титул) • титуловий розгорт декоровий (ліва сторінка — фронтиспис; права сторінка — другий титул) • сторінка випускових даних • фінальний загальний оригінал-макет із 32 сторінок. експозиція: pdf & окрема тека із файлами розгортів формату jpeg (або png, etc). До визначеного часу здавання іспиту студенти мають фінальне оцінювальне завдання за темою, яку завдано. Презентація робіт звершується у джи-клясі (classroom google). Кінцева оцінка виставляється після експозиції роботи у джи-клясі і тотожньо зазначається у заліково-екзаменаційній відомості. Студенти, що не набрали 60 балів, а також, ті хто бажає підвищення своєї оцінки, мають можливість експонувати удосконалену варіацію своєї роботи до завершення визначеного часу. Таку можливість мають також студенти, що недопущені до іспиту. https://classroom.google.com/c/NjlwOTI5ODkxODYz/a/NjlxMTE5NTk5MjA1/details

6. Самостійна робота студента

№з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин СРС
1	Підготовка до лекційних занять	8
2	Підготовка до практичних занять	20
3	Підготовка до екзамену	10

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Під час опанування навчальним матеріалом навчальної дисципліни «Композиція видання. Частина 1. Дизайн дитячої літератури», на практичних заняттях студенти експонують виконані поточні шкіци. Протягом семестру провадяться загальні та персональні публічні консультації он-лайн та за доцільністю письмово.

Кожну частину поточного контролю студенти виконують самостійно та експонують у відповідних завданнях джи-кляси.

Завдання та матеріали для проведення поточних завдань та до модульної контрольної роботи надаються у завданнях джи-кляси та у додатках до силабусу.

Відвідуваність і виконання завдань

Студенти, що прагнуть опанувати програму курсу й відповідно отримати найвищі оцінювальні бали за навчання, мають не звозити пропусків лекційних і практичних занять без поважних причин на то. Практичні заняття, що перепущено, студент опрацьовує самостійно й експонує у відповідному розділі джи-кляси. Кінцевий термін експозиції роботи — передостання дата проведення практичних занять.

Політика університету:

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: експонування роботи до теми, що завдано, у певному розділі джи-кляси, провадиться один раз на два тижні.

Календарний контроль: як контроль опанування матеріалом з трьох розділів дисципліни, провадиться тричі на семестр.

Семестровий контроль: екзамен.

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- поточний контроль;
- календарний контроль.

Робота студента:

- загальний атетюд до поточних задач та етапових шкіців визначає $\approx 25\%$ його рейтингу з дисципліни;
- поточний та календарний контроль визначають $\approx 75\%$ його рейтингу з дисципліни.

Студент отримає найвищий рейтинг, якщо він:

- виявляє прагнення до навчання, демонструє творчий потеціал;
- виявляє ентузіазм на практичних заняттях, ретельно й вдало виконує вправи за певною темою;
- своєчасно готується до поточного та календарного контролю і дбайливо працює після завершення кожного з чотирьох розділів дисципліни. Студенту надається одноразовий чин поточного та календарного контролю.

Пропущені заняття, помилки, огріхи та хиби у практичних роботах зумовлюють погіршення рейтингу студента. Практичні заняття студент провадить виключно персонально.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному занятті. Рейтинг студента відображається в особистому кабінеті електронного кампусу.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

- 1) Виконання чотирьох практичних завдань (максимальна кількість балів на одному практичному занятті складає (100):

відмінна робота (яскравий особовий задум, вичерпне розкриття змісту, міцна композиційна побудова)	95-100
достатньо вдале виконання, задум наближений до виразного, або ж несуттєві огріхи	75-94
задовільне виконання, посередній задум, наявність хиб та огріхів	60-74

Календарний контроль:

Календарний контроль проводиться двічі на семестр. Метою проведення календарного контролю є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

Умови отримання позитивного календарного контролю	Перший календарний контроль (тиждень 8)	Другий календарний контроль (тиждень 14)
Поточний рейтинг	≥ 60 балів	≥ 60 балів

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг не менше 40 балів.

Семестровий контроль:

Студенти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, експонують фінальне семестрове оцінювальне завдання. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, значною мірою впливає на підсумкову оцінку. Якщо сума балів менша за 60, студент мусить виправити зазначені огріхи та експонувати скориговану роботу. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, має змогу для коректи фінального семестрового оцінювального завдання.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше, ніж 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

За наявності у студента документів, які підтверджують його участь у громадській, волонтерській діяльності за темами, що є дотичною до практичного заняття або розділу освітньої компоненти, ці теми можуть бути зарахованими за відповідною тематикою та відповідними балами РСО.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено заслуженим діячем мистецтв України, старшим викладачем Олегом Петренком-Заневським

Ухвалено кафедрою графіки (протокол № 14 від 1.05.2025)

Погоджено Методичною комісією Науково-навчального Видавничо-поліграфічного інституту (протокол №12 від 30.06.2025).